

Status på økonomiske nøgletal august 2019

Af: Kristian Skriver, økonom

Det seneste år er udsigterne for væksten i verdensøkonomien blevet forværret væsentligt. I sommeren sidste år udsendte Den Internationale Valutafond, IMF, deres årlige sommerprognose for verdensøkonomien. Dengang var IMF generelt positive på vegne af verdensøkonomien, der havde udsigt til flotte vækstrater de kommende år. IMF havde dog samtidig store bekymringer om handelsspændingerne mellem USA og Kina. Siden er handelsspændingerne mellem USA og Kina blusset op til en decideret handelskrig, hvor den amerikanske præsident Donald Trump senest i starten af august annoncerede yderligere tariffer på kinesiske varer. Samtidig er spillet om Storbritanniens udtrædelse af EU kørt af sporet, så Storbritannien i løbet af sommeren har valgt ny premierminister i form af Boris Johnson, som har gjort et Brexit uden en aftale med EU meget mere sandsynligt end tidligere. Derfor var IMF væsentlig mere pessimistiske, da de i løbet af sommeren i år kom med en ny prognose for verdensøkonomien. IMF peger blandt andet på, at den store politiske usikkerhed lægger en dæmper på erhvervsinvesteringer og det private forbrug.

De forværrede udsigter har fået den amerikanske centralbank, Fed, til at sænke de ledende renter for første gang i 10 år, og indikerer mulighed for yderligere rentenedsættelser. I løbet af sommeren har den Europæiske Centralbank, ECB, også annonceret, at de vil komme med en række pengepolitiske lempelser. En mere lempelig pengepolitik i Europa og USA har også smittet af på de danske renter, hvor mange boligejere har brugt sommerferien på at omlægge boliglån til et 30-årigt realkreditlån med en historisk lav rente på blot 1 pct.

Når det er sagt, er der fortsat økonomisk fremgang, men vi har skal vænne os til en situation, hvor væksten kommer til at foregå i et lavere end de seneste år, der har været præget af flot fremgang i både dansk- og international økonomi.

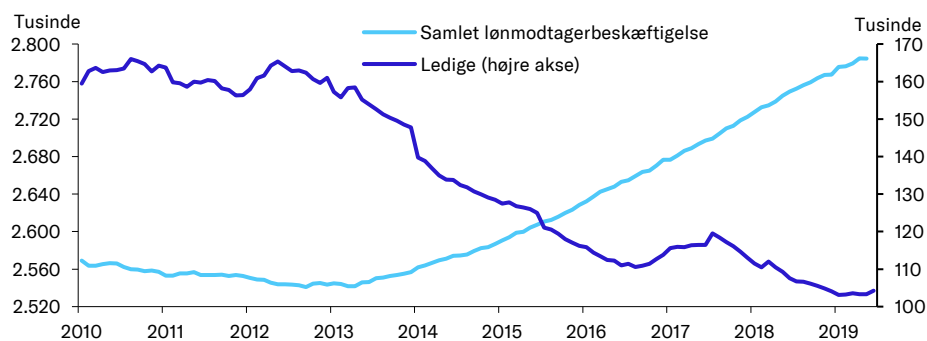
Danske forbrugere

Ledighed og beskæftigelse: Beskæftigelsen faldt for første gang i 74 måneder

Lønmodtagerbeskæftigelsen faldt med 144 i maj, når der tages højde for almindelige sæsonudsving. Faldet kommer efter 73 måneder i træk med stigende beskæftigelse. Det er dog et relativt lille fald og til sammenligning er beskæftigelsen steget med mere end 4.000 i gennemsnit i årets fire første måneder. Lønmodtagerbeskæftigelsen har i det hele taget været tårnhøj i lang tid og beskæftigelsen var rekordhøj i april, så der er ingen grund til panik. Vi forventer fortsat fremgang i beskæftigelsen i år.

Bruttoledigheden steg med 900 fuldtidsledige i juni, når der tages højde for almindelige sæsonudsving. Efter stigningen i ledigheden er den samlede bruttoledighed nu oppe på 104.000. Stigningen betyder samtidig at ledighedsprocenten er steget til 3,8 pct. fra 3,7 pct. i maj. På trods af at ledigheden er steget i fire af årets første seks måneder er bruttoledigheden stadig på et historisk lavt niveau.

Figur 1: Lille tilbagegang i beskæftigelsen i juni

Kilde: Danmarks Statistik hhv. 22. juli og 31. juli 2019.

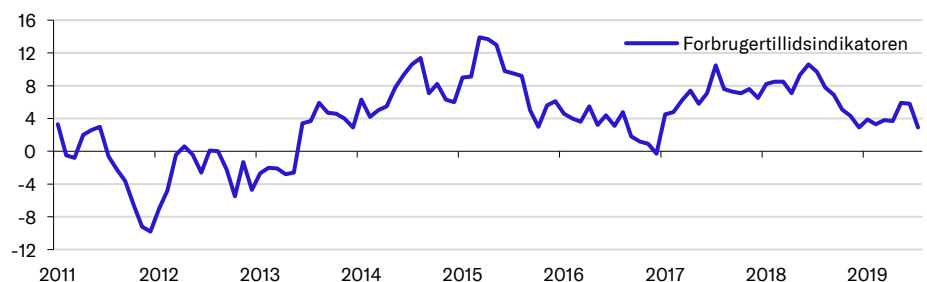
Note: Dataserierne er sæsonkorrigerede af Danmarks Statistik.

Forbrugerforventninger: Forbrugernes optimisme tog et dyk i juli

Forbrugertilliden, der viser forbrugernes syn på dens nuværende og fremtidige økonomiske situation, dykkede kraftigt fra juni til juli. Det er første gang i 2019 at indikatoren er under 3 og forbrugertilliden var tæt på 6 både i maj og i juni.

Forbrugertillidsindikatoren var på 9,7 i samme måned sidste år. Sidenhen er optimismen dalet ud af de danske forbrugere i løbet af 2018. Siden starten af 2019 er forbrugertilliden stabiliseret, og har endog gået lidt fremad før sommerferien, men er nu igen i juli dalet. Forbrugerne regner i høj grad med at deres egen økonomiske situation forudsiges til at blive forværret. Det er bekymrende at forbrugernes optimisme igen tog et dyk i juli. Vi havde ellers en forventning om at forbrugertilliden igen havde stabiliseret sig.

Figur 2: Forbrugeroptimismen tog et dyk i juli

Kilde: Danmarks Statistik 23. juli 2019.

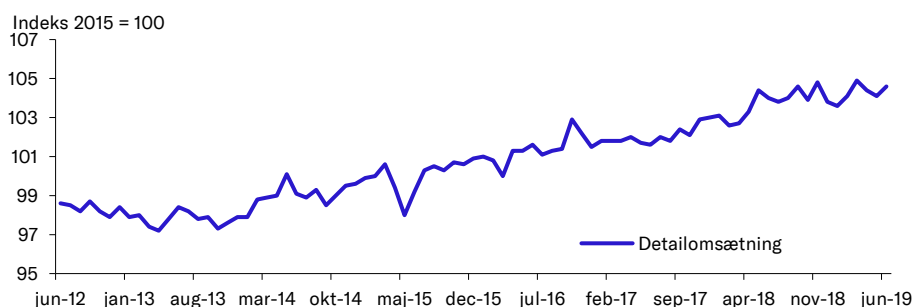
Note: Indikatoren belyser befolkningens syn på den aktuelle og den fremtidige økonomiske situation.

Detailomsætning: Stigning i handel med beklædning i juni

Detailomsætningen steg med 0,5 pct. i juni, når der tages højde for prisudviklingen og almindelige sæsonudsving. Stigningen skyldes i høj grad at handel med beklædning steg med næsten 4 pct. Samtidig så vi også en lille stigning i handel med fødevarer og andre dagligvarer. Den øgede detailomsætning betyder, at indekset er 0,6 højere end i samme måned sidste år.

De seneste år har budt på stødt stigende detailomsætning, men sammenlignet med opsvinget inden finanskrisen har væksten ikke været lige så stor. Under dette opsving er det særligt været vækst i bilsalget, som har været hjulpet godt på vej af lavere registreringsafgift.

Figur 3: **Detailsalget steg en smule i juni**

Kilde: Danmarks Statistik 26. juli 2019

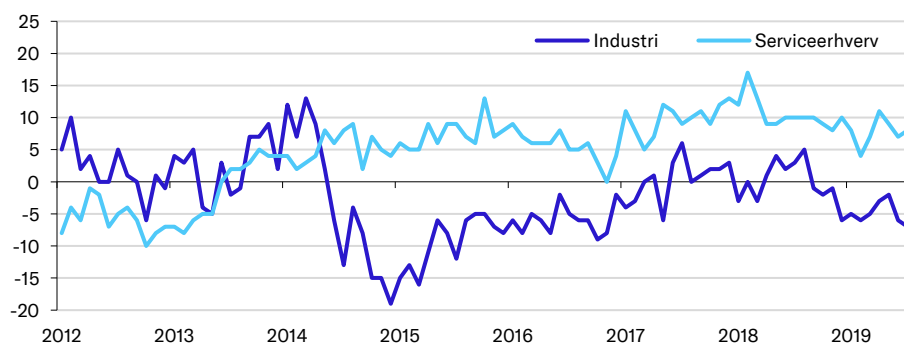
Virksomhederne

Konjunkturindikatorer: Dalende optimisme i dansk industri

Industriens konjunkturindikator, der indikerer industriens optimisme, er faldet i juni og juli, så den nu er nede på -7. Optimismen for dansk industri er nu nede på det laveste niveau siden 2016.

Serviceerhvervenes konjunkturindikator er derimod steget fra 7 til 8 i juli. I april var konjunkturindikatoren på sit højeste niveau i lidt over et år, hvorefter den faldt lidt, men nu ser den ud til at være på vej op igen.

Figur 4: **Fremgangen i industriens konjunkturbarometer**

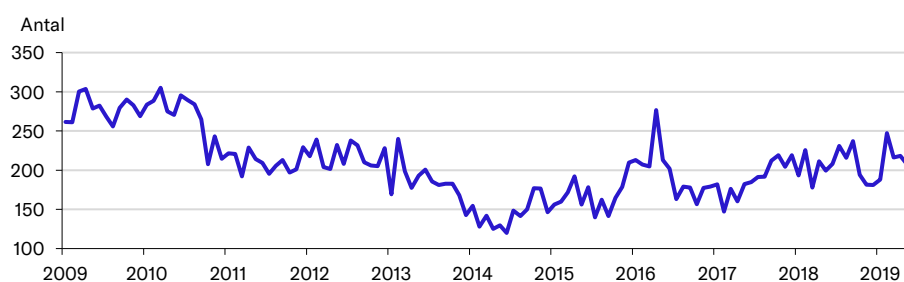
Kilde: Danmarks Statistik 30. juli 2019.

Note: Figuren viser udviklingen i de sammensatte konjunkturbarometre sæsonkorigeret

Konkurser: 182 aktive virksomheder gik konkurs i juni

Der var 182 konkurser i juni blandt aktive virksomheder. Det er et fald i forhold til maj, hvor tallet var 207. Konkurserne førte til knap 783 tabte fuldtidsjob, hvilket er 25 pct. færre end i maj. Det lave tal gør at juni er den måned i 2019, hvor der var færrest konkurser. Antallet af konkurser i årets første halvår af 2019 er stort set på niveau med 2018.

Figur 5: **Fald i antal konkurser og tabte job i juni**

Kilde: Danmarks Statistik 4. juli 2019

Note: Aktive virksomheder er virksomheder med beskæftigede og/eller en omsætning over 1 mio. kr.

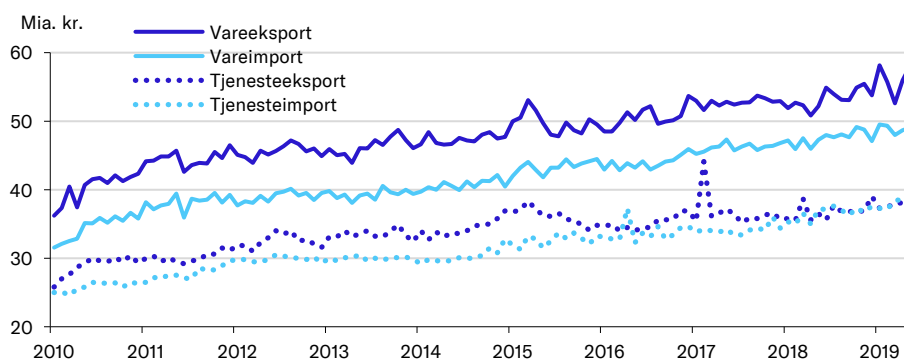
Internationalt udsyn

Udenrigshandel: Vareeksporten stiger flot i maj

Den danske vareeksport (ekskl. skibe, fly og brændsel mv.) steg med mere end 2 mia. i maj; svarende til en stigning på 3,8 pct., når der korrigeres for almindelige sæsonudsving. Den danske vareeksport klarer sig ganske pænt, og er i løbet af årets første 5 måneder steget med 8,4 pct. sammenlignet med de samme måneder sidste år.

Den danske tjenesteeksport steg med 1,6 pct. i maj. Den danske tjenesteeksport har ellers haft en svær start på 2019 med fald i 1. kvartal. Det skyldes blandt andet, at skibsfarten, der udgør lidt under halvdelen af den danske tjenesteeksport, er udfordret af, at varehandlen på global plan er begyndt at falde. Men i de seneste to måneder, april og maj, har vi igen set positive tegn for tjenesteeksporten.

Figur 6: **Stigende vareeksport i maj**

Kilde: Danmarks Statistik 9. juli 2019

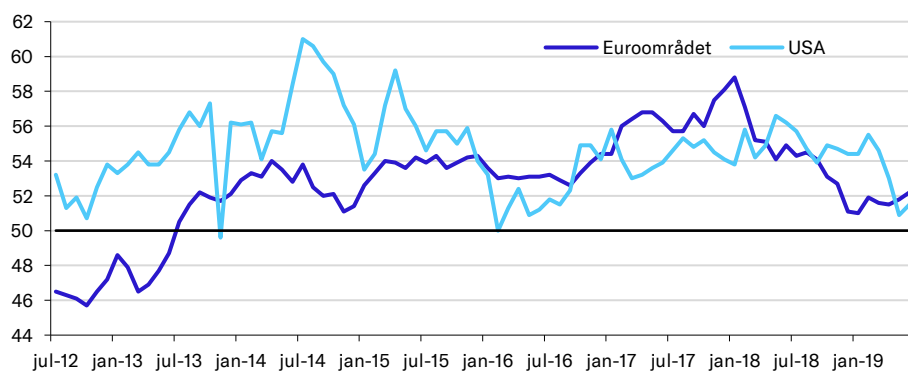
Note: Tallene for udenrigshandel er opgjort i løbende priser. Vareimport og eksport opgøres ekskl. skibe, fly og brændsel mv.

Internationale konjunkturindikatorer: USA knækkede kurven

PMI er en ret sikker strømpil på de helt aktuelle internationale konjunkturer. I maj var indikatoren for USA på sit laveste niveau i tre år, efter tre måneder med stødt faldende indikatortal. Indikatoren er steget i juni, så den nu er på 51,5 og man kan håbe at den faldende tendens er knækket. Det falder sammen med at den amerikanske jobrapport – også bedre kendt som det økonomiske kongetal – har været pæn juni og juli efter meget svage tal i maj. Når det er sagt, skal vi vænne os til en situation, hvor væksten i amerikanske økonomi kommer til at foregå i et lavere gear end vi har set de seneste år. Vi har samtidig en igangværende handelskrig mellem USA og Kina, der seneste er blevet yderligere optrappet, da præsident Donald Trump annoncerede tariffen på en række varer fra Kina.

I Euroområdet er indikatoren faldt til 51,5 i juli mod 52,2 i juni. PMI er ellers faldet siden starten af 2018, men er stabiliseret i løbet af i år. Vi ser i øjeblikket store svaghedstegn på det største danske eksportmarked, Tyskland, hvor særligt fremstillingsindustrien er så udfordret, at der i øjeblikket er tegn på recession i sektoren.

Figur 7: **PMI for USA steg endelig**

Kilde: Markit Economics august 2019

Note: PMI-indikatorer er en konjunkturmåling blandt indkøbschefer i industri og service. En værdi over 50 indikerer fremgang.

Finansielle forhold: Centralbankerne lempet pengepolitikken

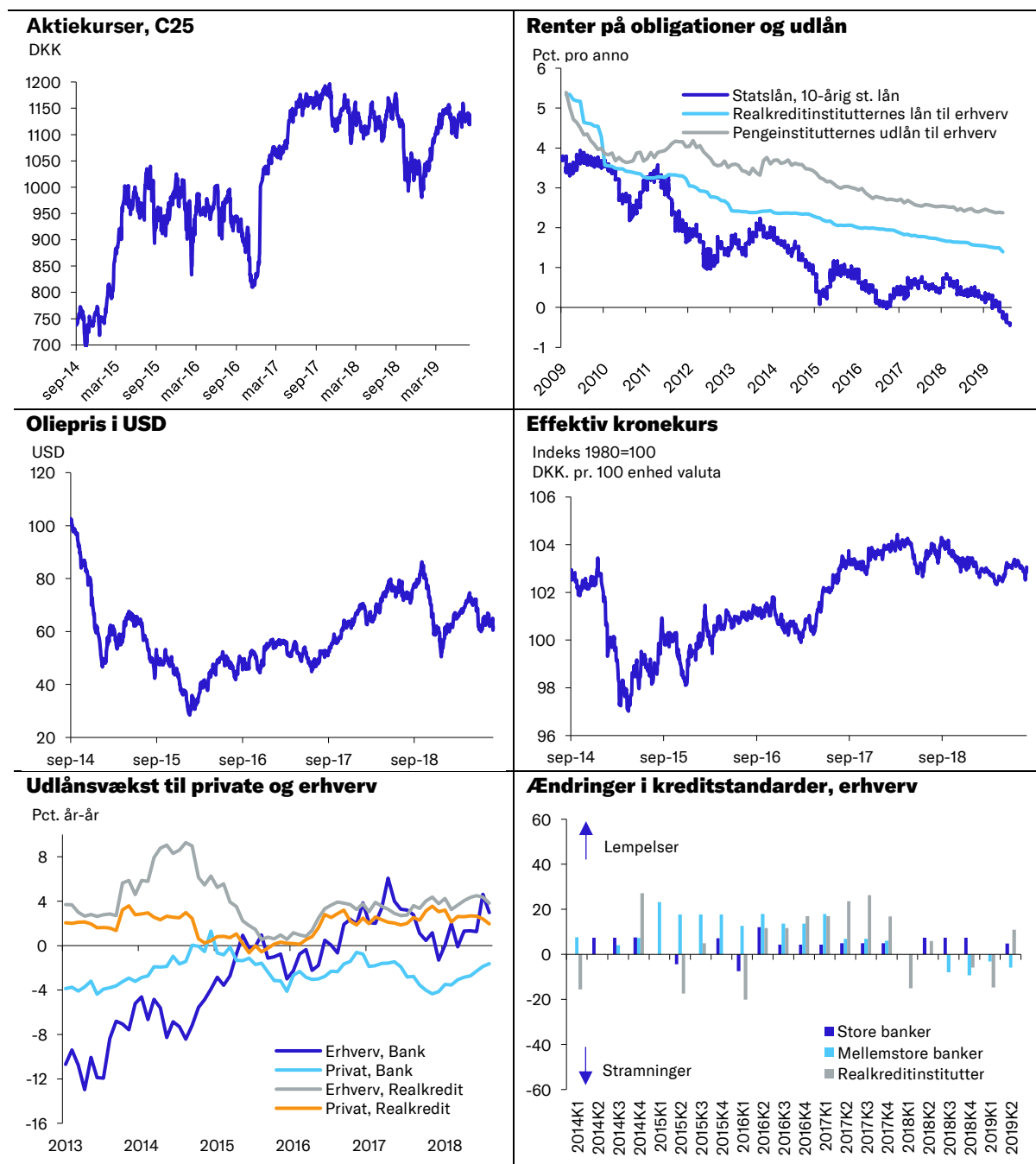
I løbet af de seneste måneder har et af de vigtigste emner for danske og internationale finansmedier været udviklingen i renten. Det skete blandt andet, da Mario Draghi, der er centralbankchef i den europæiske centralbank, ECB, i løbet af sommeren annoncerede en række pengepolitiske lempelser pga. svage udsigter for den europæiske økonomi.

Desuden har den amerikanske centralbank, Fed, annonceret, at de vil sænke deres ledende rente for første gang siden finanskrisen. I modsætningen til ECB har Fed hævet renten de senere år. I december sidste år forventede Fed-medlemmerne, at 2019 også ville byde på yderligere rentestigninger, men på grund af nedjusterede forventninger til væksten, beskæftigelsen og inflationen i USA er Fed vendt på en tallerken og har som nævnt nu i stedet sænket renten.

Udsigterne til lave renter i mange år har også sendt de danske renter ned. Det har blandt andet gjort, at i dag handles danske statsobligationer til negative renter – med andre ord den danske stat får penge for at låne penge. Renterne på realkreditobligationer har også været dalende i løbet af i år, så boligejerne i dag kan få et 30-årigt realkreditlån med en historisk lav rente på 1 pct. Det har også gjort, at mange boligejere har brugt sommerferien på at omlægge boliglån.

De amerikanske aktier er i løbet af foråret 2019 kommet stærkt igen ovenpå store fald i december sidste år, og har i løbet af sommeren igen været oppe på all time high. Sidste på sommeren har vi dog igen set fald i de amerikanske aktier. Blandt andet som følge af at den amerikanske præsident Donald Trump annoncerede øgede tariffer på kinesiske varer, hvilket dermed tyder på, at en afslutning af den igangværende handelskrig har lange udsigter. Et lignende billede har vi i løbet af sommeren set i Danmark, hvor aktierne også faldt i slutning af juli og starten af august.

Figur 8: **Finansielle nøgletal**

Kilde: Seneste tal fra Euroinvestor, Nationalbanken, Investing.com & Live Charts UK.

Note: Renten på realkreditlån er inkl. bidrag. Databrud i okt. 2013 for renten på lån fra penge- og realkreditinstitutters.